

प्रकरण सहावे

निष्कर्ष आणि शिफारशी

प्रकरण सहावे

निष्कर्ष आणि शिफारशी

- ६.१ प्रस्तावना
- ६.२ निष्कर्ष
- ६.३ शिफारशी
- ६.४ पुढील संशोधनासाठी विषय
- ६.५ समारोप

प्रकरण सहावे

निष्कर्ष आणि शिफारशी

६.१ प्रस्तावना:-

प्रकरण ५ मध्ये प्रयोगाच्या माहितीचे विश्लेषण व विशदीकरण केले आहे. या मिळालेल्या माहितीवरून आलेले निष्कर्ष पुढे मांडले आहेत. पुढील संशोधनासाठी शिफारशी केलेल्या आहेत.

६.२ निष्कर्ष:-

१. छात्रशिक्षकांच्या नियंत्रित गट व प्रायोगिक गट यांच्या पूर्व चाचणी प्रगतीमध्ये कोणत्याही प्रकारचा फरक दिसून येत नाही.
२. छात्रशिक्षकांच्या नियंत्रित गट व प्रायोगिक गट यांच्या उत्तर चाचणी प्रगतीमध्ये फरक दिसून येतो.
३. छात्रशिक्षकांच्या नियंत्रित गटाच्या पूर्व-उत्तर चाचणी प्रगतीमध्ये फरक दिसून येतो.
४. छात्रशिक्षकांच्या प्रायोगिक गटाच्या पूर्व-उत्तर चाचणी प्रगतीमध्ये फरक दिसून येतो.
५. नियंत्रित गट व प्रायोगिक गटामध्ये छात्रशिक्षकांच्या पूर्व-उत्तर चाचणी गुणांच्या प्रगतीमधील (gain) मिळकतीमध्ये फरक दिसून येतो.
६. नियंत्रित गट व प्रायोगिक गटामध्ये छात्रशिक्षकांच्या धारणा चाचणीमध्ये फरक दिसून येतो.
७. नियंत्रित गटातील छात्रशिक्षक व छात्रशिक्षिका व प्रायोगिक गटातील छात्रशिक्षक व छात्रशिक्षिका यांच्या पूर्वचाचणी प्रगतीमध्ये कोणत्याही प्रकारचा फरक दिसून येत नाही.

८. नियंत्रित व प्रायोगिक गटातील छात्रशिक्षकांचे पूर्व चाचणी प्रगती मध्ये कोणत्याही प्रकारचा फरक दिसून येत नाही.
९. नियंत्रित व प्रायोगिक गटातील छात्रशिक्षकांचे पूर्वचाचणी प्रगतीमध्ये कोणत्याही प्रकारचा फरक दिसून येत नाही.
१०. नियंत्रित गटातील छात्रशिक्षक व छात्रशिक्षिका व प्रायोगिक गटातील छात्रशिक्षक व छात्रशिक्षिका यांच्या उत्तर चाचणी प्रगतीमध्ये फरक दिसून येतो.
११. नियंत्रित गट व प्रायोगिक गटातील छात्रशिक्षकांचे उत्तर चाचणी प्रगतीमध्ये फरक दिसून येतो.
१२. नियंत्रित गट व प्रायोगिक गटातील छात्रशिक्षकांचे उत्तर चाचणी प्रगतीमध्ये फरक दिसून येतो.
१३. नियंत्रित गटातील छात्रशिक्षक व छात्रशिक्षिका व प्रायोगिक गटातील छात्रशिक्षक व छात्रशिक्षिका यांच्या पूर्व-उत्तर चाचणी गुणांच्या प्रगतीमधील मिळकती मध्ये फरक दिसून येतो.
१४. नियंत्रित व प्रायोगिक गटातील छात्रशिक्षकांचे पूर्व-उत्तर चाचणी गुणांच्या प्रगतीमधील मिळकतीमध्ये फरक दिसून येतो.
१५. नियंत्रित व प्रायोगिक गटातील छात्रशिक्षकांचे पूर्व- उत्तर चाचणी गुणांच्या प्रगतीमधील मिळकतीमध्ये फरक दिसून येतो.
१६. छात्रशिक्षकांच्या नियंत्रित गटातील छात्रशिक्षक व छात्रशिक्षिका व प्रायोगिक गटातील छात्रशिक्षक व छात्रशिक्षिका यांच्या धारणाचाचणी प्रगतीमध्ये फरक दिसून येतो.
१७. नियंत्रित गट व प्रायोगिक गटातील छात्रशिक्षकांचे धारणा चाचणी प्रगतीमध्ये फरक दिसून येतो.

१८. नियंत्रित व प्रायोगिक गटातील छात्रशिक्षकांचे धारणा चाचणीतील प्रगतीमध्ये फरक दिसून येतो.
१९. छात्रशिक्षकांच्या मराठी शुध्दलेखनासाठी बहुमाध्यमी अनुदेशन प्रणालीचे नियोजन करता येते.
२०. छात्रशिक्षकांच्या मराठी शुध्दलेखनासाठी बहुमाध्यमी अनुदेशन प्रणालीचा आराखडा आणि रचना तयार करता येते.
२१. पारंपारिक अध्यापन पध्दतीपेक्षा प्रायोगिक (बहुमाध्यमी अनुदेशन प्रणाली) द्वारे केलेले अध्यापन प्रभावी व परिणामकारक ठरते.

प्रणालीसाठी उपयुक्त अशी साधने , पध्दती, माध्यमे तंत्राचा वापर करून प्रणालीचे उद्दिष्टे व कार्य साध्य करता येते. अनुदेशन प्रणालीमुळे अध्यापन पध्दतीमध्ये नाविन्यता येते. विद्यार्थ्यांचे अवधान टिकून ठेवता येते. म्हणून जेथे शक्य असेल तेथे बहुमाध्यमी अनुदेशन प्रणालीचा वापर करावा.

६.३ शिफारशी :-

१) शिक्षकांसाठी शिफारशी :

१. विद्यार्थ्यांचे शुध्दलेखन सुधारण्यासाठी शिक्षकांनी दररोज एक परिच्छेद लिहिण्यास दयावा. दिलेला परिच्छेद तपासून, झालेल्या लेखनातील चुका विद्यार्थ्यांच्या लक्षात आणून घ्याव्यात.
२. विद्यार्थ्यांचे शुध्दलेखन सुधारण्यासाठी शिक्षकांनी दृक-श्राव्य साहित्याची निर्मिती करावी.
३. शुध्दलेखन सुधारण्यासाठी लागणारे शैक्षणिक साहित्य विद्यार्थ्यांच्या सहाय्याने शिक्षकांनी स्वतः तयार करावे.
४. शिक्षकांनी शुध्दलेखनाची नवीन तंत्रे कौशल्य प्राप्त व्हावीत म्हणून शुध्दलेखनाच्या कृतीसत्रामध्ये भाग घ्यावा.

५. विद्यार्थ्यांचे मराठी शुध्दलेखन सुधारण्यासाठी मराठी शिक्षकांनी लेखन स्पर्धा आयोजित कराव्यात.

२) पालकांसाठी शिफारशी :

मुलावर त्यांच्या पालकांचा जास्तीत जास्त प्रभाव असतो तसेच आपल्या पाल्याला नवीन युगामध्ये कशाची आवश्यकता आहे ? त्यांची क्षमता किती आहे ? इत्यादी गोष्टी लक्षात घेऊन पालकांनी खालील शिफारशीचा विचार करावा.

१. पालकांनी आपल्या पाल्याचे शुध्दलेखन पहावे.
२. पालकांनी शिक्षकाला वारंवार भेटून आपल्या पाल्याच्या शुध्दलेखनाच्या प्रगतीकडे लक्ष द्यावे.
३. प्रत्येक पालकांनी आपले पाल्य शुध्दलेखनात सुधारणा करतो किंवा नाही हे पाहणे गरजेचे आहे.

६.४ पुढील संशोधनासाठी विषय :-

प्रस्तुत प्रकरणात संशोधनाचे निष्कर्ष आणि शिफारशी देण्यात आल्या आहेत. संशोधकाने शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयातील मराठी शुध्दलेखनासाठी बहुमाध्यमी अनुदेशन प्रणालीची परिणामकारकता आजमाविण्याचा प्रयत्न केला. पण त्यात संशोधकाला संशोधन करताना कांही समस्या जाणवल्या या समस्यांचा संशोधनपर अभ्यास केला गेल्यास तो प्रस्तुत संशोधन समस्येच्या सर्वांगीण, सम्यक आकलनास उपकारक होईल, म्हणून अशा समस्या पुढील संशोधनासाठी देण्यात आल्या आहेत.

१. "प्राथमिक स्तरावर मराठी शुध्दलेखनासाठी बहुमाध्यमी अनुदेशन प्रणालीचा विकास-एक प्रायोगिक संशोधन."

प्राथमिक स्तरावर मराठी विषयाच्या अध्यापनासाठी शैक्षणिक साधनांचा वापर करून, यामध्ये तक्ते, चित्रे, आकृत्या दृक व श्राव्य साधनांचा वापर करून केलेले अध्यापन जास्त प्रभावी ठरू शकते.

२. "माध्यमिक स्तरावर मराठी शुद्धलेखन करण्यासाठी शिक्षकांच्या अध्यापन पध्दती व तंत्रे यांचा एक अभ्यास. "

माध्यमिक स्तरावर विद्यार्थ्यांचे मराठी शुद्धलेखन चांगल्या प्रकारे होण्यासाठी शिक्षकांनी वेगवेगळ्या अध्यापन पध्दतीचा व तंत्राचा वापर करता येईल. यामुळे शिक्षकांचे अध्यापन प्रभावी ठरू शकते व विद्यार्थ्यांचे शुद्धलेखनात सुधारणा होऊ शकतात.

३. "मराठी विषयाच्या लेखनातील अडथळे शोधून त्यावर उपाय योजना करणे." विद्यार्थी आपल्या लेखनात कोणत्या चुका करतात ? त्याचे कारण काय ? या प्रश्नाची उत्तरे शोधण्यासाठी बहुमाध्यमांचा उपयोग करून लेखनातील कौशल्य विकसित करता येईल. लेखनातील अडथळांचा शोध घेता येईल, याचबरोबर लेखनातील समस्या दूर करण्यासाठी उपाययोजना करता येईल.
४. "कनिष्ठ महाविद्यालयामध्ये मराठी शुद्धलेखनासाठी माध्यमसंचाची परिणामकारकता आजमाविणे ."

महाविद्यालयामध्ये मराठी विषयाच्या शुद्धलेखनासाठी शैक्षणिक साधनांची निर्मिती करून शुद्धलेखनाची परिणामकारकता अभ्यासता येते.

६.५ समारोप :-

या संशोधन विषयामध्ये पारंपारिक अध्यापन पध्दतीपेक्षा प्रायोगिक (बहुमाध्यमाद्वारे) अध्यापन पध्दतीद्वारे केलेले अध्यापन कसे परिणामकारक व प्रभावी ठरते हे सिद्ध झाले आहे.